REIS

Äraarvamatu Hiina VII

Kergejõustik

Kõige rohkem käisin vaatamas kergejõustikuvõistlusi. Käisime jälgimas nii hommikuseid eelvõistluseid

kui õhtuseid finaale. Tase oli eeldatavalt kõrge: maailmarekordid püstitati

naiste 3000m takistusjooksus, teivashüppes ning meeste 100 ja 200m sprindis ja 4x100m teatejooksus. Lisaks hulgaliselt olümpia- ja rahvusrekordeid ja teisi kõrgeid tulemusi.

Naiste 3000m rekord oli eelnevalt nõrk ja selle ületamist oli oodata.Võitja Gulnara Galkina jooksis esimest korda alla 9 minuti. Ajaks sai 8.58,81 - selline tulemus raske Eesti meestelegi.

Pika võistluspäeva järel teivashüppes rekordilise 5.05 katse sooritanud Jelena Isinbajeva tulemus oli ootamatu. Ta ületas 4.70 ja võidutulemuse 4.85, siis alles kolmandal katsel 4.96. Eelnevad hüpped ja 5.05 esimene katse ei andnud lootustki rekordiks. Kiirustasin oma grupiliikmeid metroosse minema, kuid nemad keelitasid jääma ja võistlust edasi vaatama. Isinbajeva teine võistluskatse oli sama lootusetu kui esimene. Siis istus Jelena lumivalge teki alla ja oli seal mitmed minutid liikumatuna. Arvatavasti oli see termotekk, mis jahutas teda, sest kolmas katse oli hoopis teisest puust ja sündis maailmarekord. Mulle oli see kogemuseks, et kunagi ei tohi jätta midagi eneagselt pooleli…

Usain Bolt oli nagu mees teiselt planeedilt. Ta võitis 100 ja 200m jooksud näiliselt kergelt ja seda veiderdades, mida võis võtta kui üleoleku demonstratsiooni teiste kaasvõistlejate üle, ehk ka mõnitamisena. Kui kõik eelnev välja jätta, siis pärast stardipauku näitas Usain Bolt seda, milleks inimene võimeline on. Kui 100m oli võit ja maailmarekordi hinnaks 9.69, siis tundus, et ta ei jooksnud täiega, vaid kindlustas lõpuruudustikus kindla võidu. Kui ma vaatasin meeste 200m finaaljooksu ja pildistasin seda stardist kuni 100m sirgele tulekuni, siis silma kaameralt ära võttes ei saanud ma aru, mis rajal toimub. Bolt oli juba 100m sirgel 4-5 meetriga ees. Mõtlesin, et Bolt jälle lollitab teiste kaasjooksjate üle, siis aga tabasin, et see on finaaljooks. Mulle jäigi arusaamatuks, kust võtab üks mees nii võimsa üleoleku maailma teise ja kolmanda mehe ees. Samas kui ma silmad kinni panen, siis näen taas, kuidas 200m ideaalis joostakse. Ja seda teeb mitte tüüpilise kehakujuga jooksja, vaid 1.96 pikk sale atleet. Ainuüksi selle jooksu nägemine tasus minu silmis ära Pekingisse sõidu. Sest see oli nii kaunis, kerge jooks ja seda tegi sportlane sellise jooksutehnikaga,mis on minule treeneritöös ideaaliks. See andis veelkord kinnitust sellele, et ka pikad ja saledad jooksjad võivad olla väga kiired. Kohe meenus, et eestlastest jooksis sama kaunilt 50 aastate lõpus Linda Kepp-Ojastu, kes tuli 1958. aastal Nõukogude Liidu koondises 4x100m Euroopa meistriks.

Bolt on erakordselt andekas, sest juba 16aastaselt oli ta noorte maailmameister, joostes 20.61 ja 17aastaselt jooksis ta esimest korda alla 20 sekundi.

Üldiselt olid Pekingis ka teised sprindi medalisaajad mitte jõulise jooksustiili esindajad.

Mõistmatuks jäi see, et nii USA koondise naised ja mehed ning Jamaika naised ei saanud eelnevalt teatepulga vahetust harjutada nii, et nad oleks sellega finišisse jõudnud. Eelnev harjutamine oleks kindlalt Jamaika naistele kulla ja ameeriklastele hõbedad taganud. Siin oli sageli küsimus väga kõrgetes egodes, mis ei tulnud kasuks võistkonna edule.

Usain Bolt teel olümpiavõidu poole.

Valgevenelanna Oksana Mjankova oli piitspeenike naiste vasaraheite võitja, kes heitis olümpiarekordiks 76.43. Samasuguse kehaehitusega, kuid kiire oli äärmiselt huvitavas odaviskevõistluses Venemaa rekordi püstitanud ja teiseks jäänud Maria Abakumova.

Viimases viskevoorus viskas Barbara Špotakova 71.41. Hiljem ütles ta, et ei tea, kuidas see juhtus. Aga ta on ülimalt õnnelik, sest sai selle võidu pühendada täpselt 40 aastat tagasi Prahasse tunginud venelaste poolt hukkunute mälestuseks.

Kas kuubalane Dayron Robles on ka tulevikus maailmas tõkkejooksus valitseja, näitab tulevik, sest Liu Xiang lubas järgmisel aastal olla terve ja anda lahingu…

Gerd Kanter

Gerdi tee tippu on olnud hästi okkaline. Ta on öelnud, et koostöö alguses polnud ei temal ega treeneril usku sellesse, mida nad teevad. Kuid edu kasvas ja andis julgust juurde.

Gerd elas selle olümpiaunistuse nimel mitmeid aastaid ja nüüd oli tema enda teha, kas kuldmedal pannakse tema või kellegi teise kaela. Eelvõistluses midagi head ei olnud, sest Kanter oli peale kolmandat katset alles kolmas. Liidripositsiooniga üllatas hoopis Piotr Malachovski. Pinge Gerdis ja eestlaste leeris oli kõrge ja neljandal katsel tuli see, milleks Gerd valmis oli. Karjatuse saatel lendas ketas 68.82 ja eestlaste leeris algas juubelduskisa. Mina olin selleks ajaks ennast hääletuks karjunud, sest emotsioonid oli laes. Selle järele ma ju tulingi!

Pekingis eestlaste kohtumispaigaks kujunenud pubis oodati Kanterit, kes öösel pärast kella kahte lõpuks saabuski. Rahvast oli palju ja Mart Siimann pidas kõne, aga medalit Gerdil veel kaelas ei olnud. See anti Gerdile olümpiastaadionil alles järgmise päeva õhtul. Paljudel eestlastel olid silmad märjad kui lipuvardasse tõusis Eesti lipp ja kõlas hümn.

Eesti koondislaste tulemused

Hea, et olümpiakoondisesse arvati viimasel hetkel normi täitnud Anna Iljuśenko, kes hüppas Pekingis 1.89 ja tuli auga võitlusest välja. Ning Tiidrek Nurme uskus 1500m stardijoonele minnes endasse nii palju, et läks oma eeljooksus peale 200m jooksu juhtima ja tegi seda kuni 300m enne lõpuni, kus temast läksid kõik kiiremad mööda. Tema joostud tulemus oli seda enam väärt, et Nurme suutis nii karmides võistlustingimustes püstitada Eesti rekordi. Kaire Leibaku puhul tundus, et ta ei olnud nii suureks võistluseks veel valmis ja tõeliselt head tulemust võib temalt oodata alles Londonis. Siin tegi Kaire mis suutis - ta sai 10. koha tulemusega 14.13, aga kaheksas koht oli 14.73, nii et on kuhu areneda.

Vahetult enne olümpiamänge koeralt pureda saanud Pavel Loskutovi sooritus polnud parimate killast. Kuid juba Pekingis olles ütles Pavel, et ta läbib maratonidistantsi iga hinna eest ning oli finišis eelviimane.

Kohtusime Martin Padariga juhuslikult Pekingi tänavalt ning küsisin temalt, et miks läks nii nagu läks. Ta oli õnnetu ja löödud, kuid ei osanud õiget põhjust öelda. Tundus, et talle taheti juba Eestis vägisi medal kaela panna, kuid otsustavas matšis oli ta väga passiivse ja kaotas. Ennast ületasid kindlasti kümnevõistlejad võistlejad Mikk Pahapill ja Andres Raja, kes tegid siin elu parima võistluse.

Kui lugejal tekib küsimus, et miks Eesti olümpiakoondisesse arvati palju neid sportlasi, kes oleks võinud oma sooritustulemuste põhjal hoopis koju jääda. Olümpiamängudel on asi nii, et abipersonali suurus sõltub võistlejate arvust. Ja et saada kaasa vajalikud, arstid, massöörid, treenerid ja teised väga vajalikud asjapulgad, pidi kaasa võtma kõik need, kes normi täitsid.

Teiste eestlaste esinemise kohta võiks öelda, et igaüks üritas anda endast kindlasti parimat, aga kuidas välja tuli on juba erijutt, sest sport pole kauplusest ostu tegemine, kus kindla kulutuse eest saad teatud kauba. Tipptulemuse saavutamine vajalikul ajal on nii suur kunst, et selle saavutamine on vaid oletuslik. Võistlus alles näitab, kas planeeritu tegelikult õnnestus.

Lõpetuseks

Ülikallid olümpiamängud läksid korda, kuid millise hinnaga, seda näitab tulevik. Need mängud maksid kolm korda enam, kui Ateenas toimunud olümpiamängud. Ja Londonil on 2012. aastal seda rahaliselt mõttetu ja võimatu üle trumbata. Ehk saavad Londoni mängud olema erilised omanäolisuse poolest.

Gerd Kanter koos oma peatse abikaasa Liinaga näitavad uhkusega olümpiamedalit. *2x Erakogu*

Alati on olümpiamängud lõpetud lausega: „Need olid parimad mängud". Seekord ütles

ROK president Jacques Rogge lõpetamisel, et need olümpiamängud olid tõeliselt erakordsed ja kogu maailm aktsepteeris seda. Ülimalt rahul olid nii sportlased, ametnikud kui ka pealtvaatajad. Ka enne mänge ühed peamised vastasseisjad, ameeriklased muutsid oma arvamuse Hiina suhtes positiivseks.

Kas olümpiasangar on kaheksa kuldmedalit võitnud Michael Phelps või 22aastane, kolm maailmarekordit püstitanud imelaps Usain Bolt, on igaühe maitse küsimus. Ajamärgiks on saanud see, et olümpiavõitjad ja medalimehed on vanemad ka kui 40aastased, mis näitab spordi pikaealisust.

Hiinlaste ebajumalateks jäid ka pärast mänge korvpallur Jao Ming ja tõkkejooksja Liu Xiang, kuigi neil võistlustel nii hästi ei läinud, kui loodeti.

See, et hiinlased suhtusid mängude korraldamisse täie tõsidusega, näitas kasvõi see, et fantastilise avamise ja mängude lõpetamise kava harjutati rohkem kui üks aasta.

Vaid Hiinas on võimalik, et 1,5 miljonit hiinlast jäi 31 spordiehitise rajamisele jalgu, 200 000 jäi kodutuks, ligi 40 000 üliaktiivset protestijat vangistati. Hiinlased ise ütlesid, et 1,34 miljardilise rahvaarvu juures olümpiamängude ettevalmistusprotsessis hammasrataste vahele jäänute inimeste tragöödia puhas statistika. On, mille üle inimlikult arutleda ja mõelda.

Mis puudutab dopingujuhtumeid, siis see on hetkel statistiliselt senistest mängudest madalaim. Kuid proove säilitatakse veel pikka aega ja kes teab, mis veel välja tuleb. Aga uus avastus on see, et näiteks EPO avastamiseks vajalik geenipaar on 2/3 aasialastel ja ca 10% valgetel lihtsalt puudu. Jälle dialemma: mis edasi?

Aga rahvale on vaja tsirkust ja leiba, ehk vaatemängu, mida Pekingis jätkus igale maitsele.

Ise olen omamoodi tänulik spordile. Tänu sellele sattusingi Pekingisse, kus maailmaspordi kõrval nägin ka maailma tippkultuuri ja seni selle uskumatuid saavutusi.

Seniks jään koos teiega ootama seda hetke, kui esimene türilane võistleb olümpiamängudel.

LEONHARD SOOM